

Utvalg:	Infrastrukturutvalget	Dato: 04.10.16
IU-sak: 10/16		

DATAHÅNTERING I FORSKNINGINFRASTRUKTURER

Bakgrunnsdokument:

[Tilgjengeliggjøring av forskningsdata](#), policy for Norges forskningsråd, publisert sept.2014

[Guidelines on FAIR Data Management in Horizon 2020](#), European Commission, publisert juli 2016

[Guidelines on the Implementation of Open Access to Scientific Publications and Research Data in Projects supported by the European Research Council under Horizon 2020](#), publisert august 2016

Saken gjelder:

Viktige finansieringskilder for UiB forskning, som Norges Forskningsråd og EU, implementerer i økende grad prosedyrer i søknadsbehandlingen som sikrer at relevante søknader inneholder planer for datahåndtering. Det legges også vekt på å implementere prosedyrer i prosjektoppfølgningen, som fører til at planene for datahåndtering blir fulgt av prosjektene som har fått midler. I pågående søknadsrunde til Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur (INFRASTRUKTUR), med frist 12 oktober, er utarbeidelse av plan for datahåndtering en obligatorisk del av prosjektbeskrivelsen

Geofysisk institutt (GFI) ved Mat.Nat fakultetet deltar i en rekke internasjonale prosjekt der datahåndtering inngår som en sentral del. Instituttet har i samarbeid med Bjerknessenteret etablert en egen gruppe for datahåndtering. Benjamin Pfeil leder Bjerknes Climate Data Centre og data management group på GFI/UiB. Han vil på møtet vil informere om hvordan utfordringer rundt datahåndtering løses generelt i prosjektene og spesielt i ESFRI prosjektet Integrating Carbon Observing System (ICOS)², der han leder data management arbeidet for den norske noden.

Forslag til vedtak:

1. IU tar presentasjonen av datahåndtering i ICOS og andre GFI prosjekt til etterretning
2. IU anbefaler at planer og retningslinjer for datahåndtering tas med i UiBs kommende arbeid med handlingsplan for infrastruktur.

² <http://www.bjerknes.uib.no/en/article/news/kick-icos-norway-and-otc>

Saksforelegg

De siste årene har man internasjonal sett nødvendigheten av at data som genereres av offentlig finansierte forskningsprosjekter, skal være åpent tilgjengelig. Deling av forskningsdata er viktig blant annet for å sikre at vitenskapelige data kan etterprøves og for å hindre duplisering av aktivitet. Ved å stimulere til økt deling av forskningsdata, sikrer man god utnyttelse av offentlige midler samtidig som terskelen for forskningsjuks heves. Både Forskningsrådet og EU har innført nye virkemidler, i søknads- og prosjektfasen, som skal sikre god implementering av planer for datahåndtering i prosjekt som de finansierer.

Forskningsrådet har laget eget et policy dokument «Tilgjengeliggjøring av forskningsdata» der de blant annet har utarbeidet noen retningslinjer som skal sikre åpen arkivering, tilgjengeliggjøring og deling av forskningsdata i prosjekt som de finansierer. Disse retningslinjene skal blant annet følges opp gjennom Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur. I pågående søknadsrunde skal planer for datahåndtering beskrives i et eget avsnitt i prosjektsøknaden. Planen skal beskrive hvordan data som genereres skal lagres, publiseres eller på annen måte tilgjengeliggjøres, og kvaliteten på planene er en del av evalueringskriteriet for både det internasjonale ekspertpanelet og for den strategisk-administrativ vurderingen som foretas av Forskningsrådets administrasjon.

EU kommisjonen har gjennom «Open Research Data Pilot» (ORD pilot) oppmuntret til at prosjekter finansiert under Horisont 2020 utvikler en plan for datahåndtering. I 2014 – 2016 var ORD piloten bare inkludert i utvalgte områder av rammeprogrammet, og søkerne måtte aktivt krysse «ja» i prosjektsøknaden dersom man ønsker å delta («opt in»). Fra og med 2017 vil ORD piloten dekke alle tematiske områder og søknadskjemaene endres slik at søkerne aktivt må krysse «nei» til å delta («opt out»). Dette gjelder også for søknader til ERC, som har publisert egne retningslinjer for datahåndtering i ERC-finansierte prosjekt. Så langt har ca en femtedel av de H2020 prosjektene som UiB er en del av, forpliktet seg til å levere en data management plan. Forskere fra GFI er involvert i flere av disse.